

КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Б.Д. ГРИНЧЕНКА
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

Педагогічна освіта: Теорія і практика

Психологія Педагогіка

**Збірник
наукових праць
№ 7**

Київ
2007

Київський міський педагогічний університет імені Б.Д. Грінченка
Інститут проблем виховання Академії педагогічних наук України

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

-
- Психологія
 - Педагогіка
-

Збірник
наукових праць
№ 7

Київ
2007

Редакційна колегія:

Бех І.Д.
Сіверс З.Ф.
Белкіна Е.В.
Бібік Н.М.
Говорун Т.В.
Караман С.О.
Караман О.В.
Миропольська Н.Є.
Осадько О.Ю.
Приходько Ю.О.
Семиченко В.А.
Слободянюк І.А.
Хоружа Л.Л.

УДК 37.013(082)
ББК 74.00я43
П – 24

Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка: Збірник наукових праць / Редкол.: І.Д. Бех, З.Ф. Сіверс, Е.В. Белкіна та ін. – К.: КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2007. – № 7. – 202 с.
ISBN 966-7548-20-2

У збірнику наукових праць розглядаються актуальні проблеми сучасної психологічної і педагогічної науки в історичному, методологічному, методичному аспектах, підбиваються підсумки експериментальних психологічних та педагогічних досліджень.

Рекомендовано вченою радою
КМПУ імені Б.Д. Грінченка
Протокол № 1 від 22.06.2006 року

Засновники:

Київський міський педагогічний університет імені Б.Д. Грінченка

Інститут проблем виховання АПН України

Видається з грудня 2001 р.

Реєстраційне свідоцтво
Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України
(КВ № 7080 від 19.03.2003 р.)

Збірник наукових праць "Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка" включено ВАК України до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з педагогіки (Бюлетень ВАК України № 3, 2005 р.) та психології (Бюлетень ВАК України № 9, 2005 р.)

Адреса редакції:
02152, Київ-152,
просп. П. Гичини, 17, к. 122
Телефон:
8-044-553-99-93
E-mail: rvc_kmpu@ukr.net

© Київський міський педагогічний університет імені Б.Д. Грінченка, 2007
© Інститут проблем виховання АПН України, 2007

ЗМІСТ

Агаєв Н.А. МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	7
Васильєв О.О. СПРИЙМАННЯ ПРОСТОРОВИХ ПРОПОРЦІЙ, ЯК ОСНОВА СВІТОСПРИЙМАННЯ ЛЮДИНИ.....	14
Гришук М.М. СІМ'Я ЯК ЧИННИК НЕВРОТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ.....	18
Дробот О.В. ПРОБЛЕМИ Й МЕТОДИ ПСИХОСЕМАНТИЧНОГО АНАЛІЗУ ПРОФЕСІЙНОЇ СВІДОМОСТІ МЕНЕДЖЕРА.....	25
Кальчук О.С. МОТИВАЦІЙНИЙ ТРЕНІНГ ЯК ЗАСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ МОТИВАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ-ЖІНОК ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	33
Карпілянський Д.А. ПРАКТИКА ПСИХОДІАГНОСТИКИ ПЕРСОНАЛУ У ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ (на прикладі Державної прикордонної служби України).....	39
Лозова О.М. СЕМАНТИКА ПОНЯТЬ “НАЦІЯ” І “НАРОД” В УКРАЇНСЬКІЙ ЕТНІЧНІЙ СВІДОМОСТІ.....	45
Маланьїна Т.М. ВНУТРІШНЬООСОБИСТІСНИЙ КОНФЛІКТ: ОСНОВНІ ТЕОРЕТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ.....	51
Осадько О.Ю. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВАЛІДНОСТІ “КОЛЬОРОМАЛЮНКОВОГО ТЕСТУ ДІАГНОСТИКИ ПСИХІЧНИХ СТАНІВ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ”.....	59
Слободянюк І.А. ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ЕМІАТІЇ ТА КОНГРУЕНТНОСТІ У ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНОМУ ПРОЦЕСІ.....	65
Слободянюк Л.У. ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ПСИХОЛОГА.....	59
Черних Л.О., Лісовець С.В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ САМОСТІЙНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....	73
Чистяков С.А. ЗМІСТ ВНУТРІШНЬООСОБИСТІСНИХ КОНФЛІКТІВ У КУРСАНТІВ ВИЩОГО ВІЙСЬКОВОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	78
Якимчук А.В. ПРОБЛЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ АКМЕОЛОГІЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОДУКТИВНОЇ САМОРЕГУЛЯЦІЇ ПСИХІЧНОЇ СТІЙКОСТІ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ ДПС УКРАЇНИ.....	82

Богданець-Білокаленко Н.І. ОГЛЯД ПІДРУЧНИКІВ З ЧИТАННЯ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ (сер. ХІХ – поч. ХХ СТ.).....	87
Дика Н.М. ФОРМУВАННЯ МОВНОКОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ- ФІЛОЛОГІВ	92
Дика Н.М., Козир М.В. ДИСКУСІЯ ЯК ІНТЕРАКТИВНИЙ КОМПОНЕНТ УРОКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В СТАРШІЙ ШКОЛІ.....	98
Дружененко Р. СИТУАТИВНІ ЗАВДАННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ: ЕТНОПЕДАГОГІЧ- НИЙ ПІДХІД	104
Євць Є.В. ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНО- ЗЕМНИХ МОВ ЗА РУБЕЖЕМ	109
Караман О.В., Кадоб'янська Н.М. ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДВИЩЕННІ ПУНКТУАЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ	118
Козачук А.М. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	126
Князева О.В. МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ БІОЛОГІЧНИХ ЗАДАЧ В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ	131
Мартиненко С.М. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДІАГНОСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	137
Мартинчук О. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ЗБАГАЧЕННЯ ДІЄСЛІВНОЮ ЛЕКСИКОЮ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ	143
Першко Г.О. ПРАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ	148
Пушкарьова Т.Е. ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ УЧНІВ 6-7 РОКІВ ДО НАВЧАННЯ.....	152
Сироток О.М. РЕФЕРАТИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ НАЦІОНАЛЬНО-ОСОБИСТІСНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ.....	159
Соколова І.В. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: ГЕНЕ- ЗА СОЦІОКУЛЬТУРНИХ І ОСВІТНІХ ПАРАДИГМ.....	163
Соколовська С.В. ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ДОШКІЛЬ- НИХ ЗАКЛАДАХ.....	171

Хоружа Л.Л. КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД В ОСВІТІ: РЕТРОСПЕКТИВНИЙ ПОГЛЯД НА РОЗ- ВИТОК ІДЕЇ.....	178
Чередник Т. ВИБІР СТРАТЕГІЇ КОМУНІКАЦІЇ З ХУДОЖНІМ ТВОРОМ ЯК АСПЕКТ ПРОФЕСІЙ- НОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	184
Чернігівська Н.С. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПОТРЕБИ В САМО- ОСВІТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	191
Шкваріна Т.М. ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ З КУРСУ МЕТОДИКИ НАВ- ЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	196

УДК 37.041:371.134:81'243
Чернігівська Н.С., м. Київ

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПОТРЕБИ В САМООСВІТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

В умовах модернізації та фундаменталізації вищої освіти особливої актуальності набуває проблема професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови. Професійна самостійна діяльність майбутніх учителів є результатом вмотивованої, якісно організованої самостійної роботи студентів. Тому особливого суспільного і особистісного значення набуває формування потреби в самоосвіті у майбутніх вчителів іноземної мови в умовах навчання в педагогічному університеті шляхом організації самостійної діяльності студентів. Підхід до самостійної роботи студентів як до провідної форми навчання вимагає вирішення таких головних завдань, як розробка її мети, змісту та дидактичних умов її ефективної організації у вищих навчальних закладах.

Мета пропонованої статті – на основі аналізу психолого-педагогічної літератури розкрити проблему організованої відповідним чином і керованої з боку викладача самостійної роботи студентів у педагогічному університеті як засобу формування потреби в самоосвіті майбутніх учителів іноземної мови.

Державна політика України у галузі вищої освіти ґрунтується на принципах доступності та конкурсності здобуття вищої освіти кожним громадянином, що говорить про можливість забезпечення державними вищими навчальними закладами нашої країни виконання більшості вимог приєднання України до Болонського процесу [1, 14].

Згідно з Болонською конвенцією, Сорбонською спільною декларацією про узгодження системи вищої освіти в Європі, створення Європейського простору вищої освіти вимагає новітніх методів організації навчання студентів [2, 39].

Застосування сучасних технологій у навчанні майбутніх учителів іноземної мови все більше спонукає їх до самостійної роботи. Відповідно багатий педагогічний досвід, накопичений нашою системою освіти, вказує, що самостійна робота студентів набуває більшої ефективності в умовах ретельної організації та спрямування її викладачем.

Досліджуючи проблему формування потреби в самоосвіті майбутніх учителів іноземної мови, ми спираємось на праці психологів і педагогів М.В. Ляховицького, В.А. Козакової, І.А. Зимньої, В.М. Гапонової, Н.П. Статінової, Т.Б. Тихнової та інших, які сьогодні займаються проблемою підвищення ефективності навчального процесу шляхом організації самостійної роботи.

Аналіз психолого-педагогічної літератури дає змогу виділити окремі підходи до організації самостійної роботи учнів та студентів, які знайшли відображення в дослідженнях А.М. Алексюка, С.І. Архангельського, Ю.К. Бабанського, В.М. Верагасова, Р.С. Гуревича, Л.В. Жарової, О.В. Киричука, Т.В. Стефаненка. У дидактиці й методиці вищої школи є ряд наукових праць, автори яких порушували

проблеми організації самостійної роботи студентів (В.Б. Бондаревський, А.А. Вербицький, М.Д. Нікандров та інші). Питання зарубіжного досвіду професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови висвітлено у роботах Н.В. Абашкіної, Т.С. Кошманової, М.П. Лещенко, Л.П. Пуховської.

У працях І.Я. Лернера, В.О. Онищука, П.І. Підкасистого, Н.Г. Сидорчук, М.М. Скаткіна визначено підходи до організації самостійної роботи студентів; організації самоосвітньої діяльності майбутніх учителів. Самостійну роботу студентів, як здатність до репродуктивного і креативного перетворення та застосування здобутих знань, розглядали: Б.Г. Ананьєв, В.М. Володько, Є.О. Климів, О.М. Леонтєв, О.М. Пехота, С.Я. Рубінштейн, В.В. Рибалка, П.І. Сікорський, І.Е. Унт, які заклали основи індивідуалізації, диференціації навчання та організації самостійної роботи студентів.

Ми дотримуємось думки, що впровадження інформаційних технологій у процес організації самостійної роботи студентів є першочерговою необхідністю. Але водночас, нові інформаційні технології не можуть замінити викладачів, підручники або клас, вони можуть ефективно використовуватися для підтримки інтересу до знань, визначаючи пріоритет учіння, а не навчання (not teaching, but learning).

Згідно з метою дослідження, ми спираємось на думку С.О. Сисоевої, що у системі дистанційного навчання використовується розширена класифікація викладачів. Це підтверджується введенням спеціальних термінів для позначення видів їх діяльності: фасилітатор, тьютор, інвігілатор. Викладач (фасилітатор, тьютор) бере на себе відповідальну роль не лише організації самостійної роботи студентів, а й розробки певних методичних заходів щодо перевірки виконаних самостійно завдань. Важливою проблемою для викладача в системі дистанційного навчання є визначення педагогічно доцільного часу на синхронну взаємодію зі студентом, а також конструювання комп'ютерного навчально-розвивального середовища на основі парадигми особистісно орієнтованого навчання [8, 83].

Дистанційна форма навчання змінює позицію студента: він той, хто вчиться сам. Саме тому за такою формою навчання може вчитися вже зріла особистість з відповідною мотивацією, необхідним рівнем сформованості працездатності, самостійності і самоорганізації. Ми погоджуємося з думкою С.О. Сисоевої, що сучасна дистанційна освіта за своєю суттю є методично організованою самоосвітою на основі надання студентові максимальної кількості інформації. Підкреслимо, що і засоби самоосвіти можуть бути різними: традиційними (вивчення літературних джерел, відвідування лекцій тощо) і інноваційними (відео, аудіо, комп'ютерні курси, інтерактивне телебачення тощо) [8, 85].

Тому проблема потреби студентів у самоосвіті є найголовнішою проблемою дистанційного навчання. Особливого значення ця проблема набуває в умовах педагогічного університету при підготовці майбутнього вчителя іноземної мови. Під самостійною роботою студентів педагогічного університету ми розуміємо відповідним чином організовані та вмотивовані дії студентів, спрямовані на подальший професійний розвиток майбутнього фахівця з іноземної мови, що є фундаментом для формування потреби в самоосвіті. На нашу думку, найвищим ступенем правильно організованої самостійної роботи є вміння студентів самостійно поставити мету та досягати її.

Слідом за О.В. Ваховською, ми вважаємо, що поняття "навчання із самостійним визначенням цілей" (self-directed learning) і американські аналоги "автономне

навчання” (autonomous learning), “самостійне навчання” (independent learning) пов’язані з різними ступенями самоорганізації студентів. Найвищий ступінь – автономія – розглядається як здібність студента самостійно визначати цілі навчання і засоби їх досягнення, що є основою формування потреби в самоосвіті, без якої не може існувати професійний учитель іноземної мови. Під організованою самостійною роботою студентів ми розуміємо використання прийомів вивчення мовного матеріалу (Strategy Inventory of Language Learning), методів самооцінки або компенсаторних стратегій у самостійному вирішенні проблемних завдань. Самостійна робота за планом, запропонованим викладачем, усвідомлення своїх власних особливостей когнітивного підходу й усунення недоліків у цьому плані; самостійна постановка цілей в організації самостійної роботи мають єдину мету – розвиток особистості, яка вільно почувалася б, маючи відповідну сучасну кваліфікацію, у Європейському освітньому просторі [3].

Ми спираємось на визначення в науково-педагогічній літературі поняття самоосвіти як основної форми підвищення педагогічної кваліфікації, яка виявляється в удосконаленні знань і узагальненні досвіду шляхом цілеспрямованої самостійної роботи. Відповідно визначаємо, що формування потреби в самоосвіті майбутнього вчителя іноземної мови нерозривно пов’язане з організацією самостійної роботи студентів педагогічного університету [6, 319].

Значний інтерес, на наш погляд, має саме той факт, що самостійна робота студентів, розрізняючись за дидактичною метою і маючи різні напрямки реалізації пізнавальних завдань, організовується і спрямовується викладачем, тобто студент виступає об’єктом педагогічної діяльності викладача. Таким чином, ми цілком поділяємо думку Н.Г. Сидорчук, що самостійна робота при зацікавленому ставленні до неї тих, хто навчається, переростає в самостійну діяльність. Тобто наявність самостійно визначених цілей, як головного мотиву діяльності, перетворює студента на суб’єкта самостійної діяльності, що є самоосвітньою діяльністю. Отже, самоосвітня діяльність студентів може бути спрямована на вирішення як самостійно поставлених цілей, так і цілей, окреслених викладачем. Перехід від самостійної роботи до самоосвітньої діяльності відбувається, коли студенти повною мірою засвоїли цілі самостійної роботи [7].

Психолого-педагогічний аналіз основних підходів до визначення поняття “самостійна робота” дає можливість зробити висновок, що під самостійною роботою слід розуміти продуктивну діяльність студента, під час якої він перетворює відому інформацію, здобуваючи нові знання та вміння, розв’язує творчі задачі.

У контексті досліджуваної проблеми вважаємо за потрібне зупинитись на думці М.Г. Чобітько, що самостійна робота студентів – це навчальна діяльність, коли індивідуум сам її організовує; діяльність, що мотивується професійними настановами й прагненнями опанувати педагогічну майстерність. Формування інтелектуальної самостійності розглядається не тільки як стимул високого рівня розвитку, але і як умова свідомого й міцного засвоєння навчального матеріалу. Самостійність майбутнього вчителя іноземної мови як особистісна властивість характеризується такими взаємопов’язаними чинниками: сукупність знань, умінь і навичок студента; ставлення студента до діяльності, її результатів та умов здійснення; здатність самостійно мислити і орієнтуватися в нових ситуаціях, критично підходити до оцінки педагогічних явищ і фактів [9].

Таким чином, успішність самостійної роботи студентів у сфері самовдосконалення залежить від їх бажання засвоїти теоретичні знання, і вміння застосувати ці знання в майбутній професійній педагогічній діяльності. Самостійна робота студентів із самовдосконалення вмінь і навичок формує таку професійно значущу рису характеру як самостійність, яка має суттєве значення в структурі особистості майбутнього вчителя іноземної мови високої кваліфікації.

Спираючись на думку В.О. Кравчук, що поняття "самостійна діяльність" визначає вміння студента самостійно визначити проблему, виявити протиріччя, самостійно знаходити радикальні шляхи її розв'язання, зазначимо, що про самостійність студентів можна говорити тільки тоді, коли їм властиві два види самостійності: змістова і організаційна. Під змістовою самостійністю майбутнього вчителя іноземної мови ми розуміємо здатність самостійно приймати ефективні рішення. Але для їх реалізації в процесі навчальної діяльності студентам необхідна організована самостійність – уміння організувати свою самостійну роботу з реалізації прийнятого рішення. Організаційна самостійність, будучи фактором навчальної діяльності студента, без наявності у ньому змістової самостійності, не забезпечить позитивного результату самостійної діяльності [4, 143].

Отже, ми розглядаємо самостійну роботу як наявність у майбутніх вчителів іноземної мови змістової та організаційної самостійності. Відповідно самостійна робота є засобом залучення студентів до самоосвітньої діяльності.

Ми згодні з положенням В.М. Лейфура, що одним з важливих напрямів модернізації навчального процесу вищої школи є багатоступенева підготовка фахівців з вищою освітою – бакалаврів, спеціалістів, магістрів. При кредитно-модульній системі навчання докорінно змінюються ролі викладача та студента. Викладач, який виконує головним чином інформаційну функцію, бере на себе функції управління навчанням і стає консультантом у процесі самокерованого навчання студента. Студент з особи, яку навчають, перетворюється на особу, яка самостійно навчається [5, 81-82].

З метою ефективної організації самостійної роботи студентів ми пропонуємо застосовувати нові, адаптовані до кредитно-модульної системи навчальні програми; методичні рекомендації щодо виконання контрольних робіт, написання творчих робіт; навчальні посібники для самостійної роботи, домашнього читання; виконання творчих завдань з подальшою демонстрацією та захистом в аудиторії; здійснення наукової роботи: написання рефератів, курсових, дипломних, магістерських робіт.

На нашу думку, зміна парадигми сучасної освіти змінила студента з об'єкта на суб'єкт навчання. Гідне існування в постіндустріальному інформаційному суспільстві вимагає від майбутнього вчителя іноземної мови самостійного здобуття знань упродовж всього життя. Соціальне замовлення орієнтує на формування вчителя нового типу зі сформованою потребою в самоосвіті, з розвиненими самосвідомістю, національною культурою, активністю мислення. Пріоритетною формою організації навчання має стати самостійна діяльність студентів. Вища школа має на меті формування потреби майбутнього вчителя іноземної мови в самоосвіті та задоволення потреби суспільства у кваліфікованих творчих спеціалістах. Через це необхідно змінити якісну суть сучасної вищої освіти, де головна роль має відводитися самостійній роботі, забезпечити пріоритет її перед іншими формами навчання за рахунок не лише перерозподілу часу на

користь самостійної роботи, а й перегляду поглядів на всі організаційно-методичні основи навчально-виховної роботи.

Таким чином, аналіз психолого-педагогічної, історичної та філософської літератури показує, що самостійна робота студентів є найбільш ефективною за умов ретельної організації з боку викладача та вмотивованого творчого ставлення студента. Самостійна робота вважається також одним із важливих об'єктів психолого-педагогічних досліджень, що є засобом формування потреби в самоосвіті майбутнього вчителя іноземної мови.

Література

1. Закон України "Про вищу освіту". Науково-практичний коментар / За заг. ред. В.Г. Кременя. – К., 2002. – 323 с.
2. Болонський процес: Нормативно-правові документи / Укл.: З.І. Тимошенко, І.Г. Оніщенко, А.М. Грехов, Ю.І. Палеха. – К.: Вид-во Європ. Ун-ту, 2004. – 102с.
3. Колегія Міністерства освіти і науки України рішення від 24 квітня 2003 року № 5/5-4. – С. 34-39.
4. Каховська О.В. Технологія самостійного вивчення іноземних мов з використанням комп'ютера // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2004. – вересень-жовтень. – № 5. – С. 57-65.
5. Кравчук В.О. Професійна підготовка майбутнього вихователя в процесі самостійної роботи в коледжі // Психолого-педагогічні проблеми підготовки кадрів у системі ступеневої освіти: Матеріали науково-практичної конференції / Ред. кол.: Н.Г. Ничкало та ін. – К., 1999. – С. 138-150.
6. Лейфура В.М., Воробйова А.І. Навчальні модулі як ефективний засіб організації самостійної роботи студентів в умовах рейтингової системи // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2002. – Вип. 7: Педагогічні науки. – С. 81-83.
7. Педагогический словарь / Ред. Г.М. Воловникова, Л.И. Генсировская – М.: Изд-во АПН РСФСР, 1960. – Т. 2. – 766 с.
8. Сидорчук Н.Г. (Житомирський університет) Роль самостійної навчальної діяльності у підготовці майбутніх учителів до професійної самоосвіти // Професійна підготовка педагогічних працівників: Науково-методичний збірник / За ред. докт. пед. наук О.А. Дубасенюк та докт. пед. наук Л.П. Пуховської. – К.-Житомир: Житомир. держ. пед. ун-тет, 2000. – С. 254-262.
9. Сисоева С.О. Проблеми дистанційного навчання: педагогічний аспект // Неперервна професійна освіта: теорія і практика: Науково-методичний журнал. – 2003. – Випуск 3-4. – С. 78-87.
10. Чобітько М.Г. Самовдосконалення студентів – майбутніх учителів – у процесі особистісно орієнтованої професійної підготовки // Педагогіка і психологія. Вісник АПН України № 1 (42). – К.: Педагогічна преса, 2004. – С. 57-69.

В статті проаналізовано психолого-педагогічний підхід к проблеме організації самостійної роботи студентів педагогічного університету. Раскрываются вопросы определения уровня самостоятельной деятельности студентов и её виды. Рассматривается возможность педагогического влияния на самостоятельную работу студентов педагогического университета как способ формирования потребности в самообразовании будущих учителей английского языка.